ლადო პაპავა: “ჩეკების გათამაშებით ხელისუფლება დიდ ფულს შოულობს”

გაზეთი “ახალი თაობა” – 24 აპრილი, № 96, 2012

პროფესორი ლადო პაპავა, დარწმუნებულია, რომ სააკაშვილის მთავრობა კიდევ არაერთ ეკონომიკურ ხრიკს მიმართავს და საკანონმდებლო ნონსენსზეც არ იტყვის უარს იმისათვის, რომ მილიარდერ პოლიტიკურ მეტოქესთან ბრძოლაში საპარლამენტო არჩევნებისთვის სოლიდური ფული ამოქაჩოს მოსახლეობის ჯიბეებიდან და შემდგომ, წინასაარჩევნოდ გადამოგდებული კაპიკებისთვის გაჭირვებულ მოსახლეობას „მადლობა მიშას“ აძახებინონ.

ლადო პაპავა სააკაშვილის ხელისუფლების შენარჩუნებით დაინტერესებას რუსულ პოლიტიკას მიაწერს.

რა კანონი “გაძვრა” დისკუსიის გარეშე პარლამენტში და ვერა ქობალიას ინიციატივა იყო თუ არა პარლამენტის შენობის გაყიდვა? – ამ საკითხების ირგვლივ გთავაზობთ ინტერვიუს პროფესორ ლადო პაპავასთან.

– ბატონო ლადო, დაფუძნდა ბიძინა ივანიშვილის პოლიტიკური პარტია, რომელსაც არა თავად ივანიშვილი ან მისი მეუღლე, არამედ იურისტი მანანა კობახიძე უხელმძღვანელებს. სწორი გადაწყვეტილება მიიღო ივანიშვილმა ამ საკადრო გადაწყვეტილებით?

– პასუხი მიჭირს, რადგანაც პარტიის “სამზარეულოს” არ ვიცნობ. მთავარი მაინც ისაა, რომ ხალხმა ეს ახალი პარტია მაინც როგორც ივანიშვილის პარტია ისე იცის.

– თქვენ ახსენეთ, რომ საგარეო ფაქტორები გარკვეულ გავლენას იქონიებს ოქტომბრის არჩევნებზე. რატომ ფიქრობთ, რომ პუტინს აწყობს სააკაშვილმა და მისმა გუნდმა ოქტომბრის არცევნებში გაიმარჯვოს. საჯარო განცხადებებით ცნობილია, რომ მათ შორის სერიოზული დაპირისპირებაა.

– დამერწმუნეთ, დღეს მოსკოვი ყველანაირად დაეხმარება სააკაშვილს შემოდგომაზე არჩევნებში გასამარჯვებლად. პუტინს აწყობს სააკაშვილის მხრიდან რუსეთის მიმართ აგრესიული რიტორიკა. ამით უნდათ შეიქმნას ილუზია, თითქოს მოსკოვს არ აწყობს სააკაშვილი. მეორეს მხრივ, რატომ არ აწყობთ, რასაც უნდა იმას აკეთებს აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში. მოსკოვი არა მარტო ოკუპაციას,

ანექსიასაც ახორციელებს. ერთი მხრივ, გახსნა საელჩოები და დანიშნა ელჩები. ელჩების დანიშვნის შემდეგ თითქოს ალოგიკური უნდა ყოფილიყო რუსეთის მთავრობის წარმომადგენლის დანიშვნა აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში. ამით თავად მოსკოვმა აღიარა, რომ მის მიერ გახსნილი საელჩოები სოხუმსა და ცხინვალში არის ფორმალობა. პრაქტიკულად მიდის სრული ანექსია. რეალურად საქართველო აქ უსუსურია. საერთაშორისო თანამეგობრობაც დიდად ვერ ერევა ამ პროცესში. პირველ რიგში, რაღაც კომუნიკაცია უნდა იყოს საქართველოს ლიდერსა და რუსეთის ლიდერს შორის. დღეს ეს კომუნიკაცია არ არსებობს. რაში სჭირდება პუტინს ვინმე სხვა?! სხვას იძულებული იქნება ელაპარაკოს, ახალ ლიდერს უნდა დაელაპარაკოს ყველა საერთაშორისო ფორმატში. ძალიან საინტერესო კადრი გავიდა, სააკაშვილი სეულში როცა იყო საერთაშორისო ენერგეტიკულ სამიტზე. კადრში აჩვენეს ბოლოს ლიდერები სურათს რომ იღებდნენ. პროტოკოლის წარმომადგენელმა მოიყვანა სააკაშვილი და მეორე რიგში დააყენა. მერე როცა სურათის გადაღება იყო, სააკაშვილი ჩამოდის დაბლა, დგება პირველ რიგში და შუაში დგას ერთი კაცი მასსა და მედვედევს შორის. გამოდის სააკაშვილისათვის სულაც არ არის მიუღებელი მედვედევთან ახლოს დგომა. რეალურად სურათი ასეთია: პრაქტკულად მოსკოვს აწყობს, რომ ჰყავდეს სააკაშვილი საქართველოში და ყველაფრით ეხმარება მას. შემოდგომაზეც სამხედრო წვრთნების დანიშვნა ეს არის მხოლოდ და მხოლოდ სააკაშვილის მხარდაჭერა, რომ ნაცმოძრაობამ საპარლამენტო არჩევნები მოიგოს. რატომ მაინცდამაინც წელს შემოდგომაზე დაინიშნა სამხედრო წვრთნები, ახლა გაზაფხულზე დაენიშნა ან ზაფხულში, ანდა სულაც 2013 წლის პირველ ნახევარში. ამით მოსკოვი სააკაშვილს აძლევს საბაბს თქვას, რომ რუსეთი 2008 წლის მსგავსად საქართველოში შემოჭრისათვის ემზადება, რაც მას აძლევს საფუძელს თავის მხარეზე მოიმხროს ამომრჩეველი.

– მოდით ხელისუფლების ეკონომიკურ ინიციატივებზე და ეკონომიკის მინისტრ ვერა ქობალიას მიერ პარლამენტის გაყიდვის ინიციატივაზე. უკმაყოფილებას არ იწვევს თქვენში პარლამენტის შენობის პრივატიზება?

– პირველად, როდესაც სერიოზულად განვიცადე ასეთი რამ, ეს იყო 2004 წელი, როდესაც კრწანისის რეზიდენციის გაყიდვის საკითხი გავიგე. ჩემთვის ვერ ვხსნიდი, რატომ უნდა გაყიდულიყო კრწანისის რეზიდენცია. ეს იყო ერთადერთი ადგილი, სადაც უმაღლეს დონეზე შეიძლებოდა სტუმრების მიღება, განთავსება, შეხვედრების მოწყობა. თანაც ეს იყო კარგ ადგილას. შეიძლებოდა იქ თანამედროვე შენობების ჩადგმა და ინფრასტრუქტურის განვითარება. შემდეგ

განვიცადე სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შენობის გაყიდვა და იმელის შენობის ნგრევის დაწყება. ასე რომ, დღეს პარლამენტის შენობის პრივატიზების გამოცხადება სულაც არ არის გასაკვირი.

– ამ გადაწყვეტილების დროს ფინანსური ინტერესები უფრო იქნა წინა პლანზე წამოწეული თუ პოლიტიკური?

– ერთიც და მეორეც. ნაციონალები ისტორიას ცვლიან. ეს შენობა კი არის გარკვეულწილად საქართველოს ისტორიის სერიოზული ნაწილი. სავარაუდოდ პარლამენტის შენობის მყიდველი სადმე ოფშორულ ზონაში დარეგისტრირებული კომპანია იქნება, რომლის თანამეწილეები აუცილებლად ქართველებიც იქნებიან. მერე თუ დასჭირდებათ, ძალიან კარგად გაყიდიან.

– თქვენი აზრით, ვერა ქობალიამ ქვეყნის პირველი პირის დაკვეთა შეასრულა თუ თავისი ინიციატივით მიიღო პარლამენტის შენობის პრივატიზების გადაწყვეტილება?

– ნამდვილად არ მინდა ვერა ქობალიას მიმართ კრიტიკული ვიყო. ჩემში ის უფრო მე გაღიზიანებას არ იწვევს, ვიდრე ნებიმისერი მისი წინამორბედი, რომელსაც რადაცაზე პრეტენზია ჰქონდა და სინამდვილეში კი დიდი გაუგებრობა იყო. რაც შეეხება ამ ინიციატივას, არა მგონია, რომ ეს მისი ინიციატივა იყოს. აბა გაიხსენეთ ეკონომიკური ბლოკის რომელიმე მინისტრს, გარდა ბენდუქიძისა, თუ ჰქონია რაიმე ორიგინალური აზრი, რომ მერე ეს ინიციატივა გამხდარიყო?! მე მახსენდება რომან გოცირიძის პარლამენტში გამოსვლა ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის რანგში, როცა მან ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრებს მიმართა – ბენდუქიძეს იდეები მაინც აქვს, ხანდხან მცდარი, მაგრამ მაინც იდეებიაო, და თქვენ საერთოდ ვინა ხართო...

– რატომ ხდება პარლამენტის გადატანა ქუთაისში დაჩქარებული წესით და 26 მაისს სხდომის ჩატარება, რა მიზანს ემსახურება?

– პიარისთვის სჭირდებათ. დარწმუნებული იყავით, რომ გახსნის შემდეგ კარგახანს გაგრძელდება სარემონტო სამუშაოები. ასე იჩქარეს ანაკლიაში ხიდის გახსნა, რომელიც მერე წყალმა წაიღო. რადგან სააკაშვილმა ერთხელ თქვა, რომ 26 მაისს ქუთაისში ახალ პარლამენტში უნდა გაიმართოს სესიაო, საჭირო გახდა ამ სურვილის შესრულება. 26 მაისს იქ კი შეიკრიბებიან, მაგრამ მერე გაგრძელდება სამშენებლო სამუშაოები. რომელი ობიექტი გახსნა ისე, რომ მერე სამუშაოების ჩატარება არ გაგრძელებულიყო?!

– ეკონომიკური კუთხით კიდევ რა ნაბიჯებზე შეიძლება წავიდეს ხელისუფლება მეტი ფინანსური სარგებლისთვის? ითქვა, რომ ბენზინი 3 ლარამდე გაძვირდება. ეს კი, ბუნებრივია, პროდუქციას გააძვირებს.

– ახლა ყველაზე სერიოზული ნაბიჯი, რაც ნაციონალურმა მოძრაობამ გადადგა, რასაც მასმედიამ სათანადო კრიტიკული ყურადღება არ მაქცია ის არის, რომ ნებისმიერი ქვითარი, რომელიც სალარო აპარატით გამოირტყმება, ეს არის ლატარიის ბილეთი. ეს არის პრაქტიკულად ხალხის მორიგი დაყაჩაღება. ჯერ ერთი, თუ ეს ქვითარი ლატარიის ბილეთია, მას სჭირდება საპრემიო ფონდი. მეორე – გათამაშებისთვის რომ ფონდი შეიქმნას, ჩვენ მიერ ნაყიდ პროდუქციაში გადახდილი თანხიდან რაღაც ნაწილი ამ ფონდში უნდა შევიდეს. ეს არის მეწარმეებისთვის წილში ჩაჯდომა; მეწარმეს თუ ეს არ უნდა, ფასი უნდა მოუმატოს. თუ გაუვიდა გაძვირებული საქონელი, მომხმარებელმა უნდა გადაიხადოს. ეს არის პირდაპირი დაყაჩაღება. პრაქტიკულად ამ კანონზე არანაირი კრიტიკული რეაქცია არ ყოფია. ძალიან ადვილად გაიტანეს.

– ანუ წინასაარჩევნოდ ხელისუფლება დამატებით მოსახლეობიდან სოლიდურ თანხებს ამოიღებს?

– გინდა არ გინდა, ყველა ვხდებით იძულებითი ლატარიის მოთამაშე. იმიტომ, რომ შეუძლებელია პური არ იყიდო, წამალი არ იყიდო და ა.შ. ეს არის დაყაჩაღების შესანიშნავი სქემა. გაჭირვებული პენსიონერიც ხომ ყიდულობს პურს. ფულს მისგანაც წაიღებენ. ეს კანონი პარლამენტში გავიდა, როგორც ჩვეულებრივი რამ. ეს არის გრანდიოზული აფერა და ის უმტკივნეულოდ "გააძვრინეს" სხვადასხვა პოლიტიკური თემების ფონზე. წარმოიდგინეთ, საშუალოდ 3-5 თეთრიც რომ აომიღონ ყველაზე მცირე ოდენობის ნავაჭრიდან, რამდენი მილიონი შემოსავალის მობილიზებაა შესაძლებელი სახელმწიფოს ყულაბაში, თანაც ლეგალური გზით.

– გამოდის, არც ისე არაკომპეტენტური და გამოუცდელი მთავრობა გვყოლია, როგორც ოპოზიცია აფასებს. არა?

– სათავისოდ ძალიან ჭკვიანები არიან.

– კიდევ არსებობს რეზერვი იმისა, რომ დამატებითი თანხები ამოქაჩონ მოსახლეობიდან.

– რა ამ კანონთან მიმართებაში ვინმე გამოვიდა პარლამენტში ამის წინააღმდეგ? მე ყოველ შემთხვევაში არ მახსოვს. მხოლოდ ზოგადი ინფორმაცია და ნაციონალების აღფრთოვანება გავიდა საინფორმაციო საშუალებებით.

– ერთი მხრივ, პარლამენტის ეს საკანონმდებლო ინიციატივა, რომელიც ხელსიუფლების მხრიდან დღეს აქტიურად პიარდება, დისკრიმინაციულიცაა. თუ არ მინდა ლატარიის თამაში. ხელისუფლება რატომ მაიძულებს?

– რა თქმა უნდა, დისკრომინაციულია. ამიტომ გეუბნებით ჩვენ ყველა ვხდებით მოთამაშე. ბიზნესმა რა უნდა ქნას – ან შემოსავალი უნდა დათმოს, ან ფასი გაზარდოს. ფასს თუ მოუმატებს, ჩვენ, მყიდველები ვზარალდებით. თუ ფასს ვერ მოუმატებს, რადგან ხედავს რომ გაზრდილი ფასით პროდუქცია არ იყიდება, მაშინ თავის მოგება უნდა დათმოს სახელმწიფო ლატარიის სასარგებლოდ.

– იგივე „112“ გადასახდელიდან რამხელა თანხების ამოღება ხდება, ახლა ამას სახელმწიფო ლატარიაც დაემატა...

– ეს „112“-იც ხომ ნონსენსია. პრაქტიკულად არაფერში გვახდევინებენ 20 თეთრს. ქვითრების ლატარია კი არა ნაკლებ გრანდიოზულია.

შორენა კოწოწაშვილი